

NAMANGAN VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASI

2026 yil yanvar-avgust oylari uchun dastlabki ma'lumot

- I. Tashqi savdo aylanmasi
- II. Eksport hajmi
- III. Import hajmi
- IV. Metama'lumotlar

I. TASHQI SAVDO AYLANMASI

2026 yil yanvar-avgust oylarida viloyatning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA)
1 177,5 mln AQSH dollariga yetdi va 2025 yilning yanvar-avgust oylariga nisbatan 75,0 mln
AQSH dollariga yoki 6,8 % ga ko'paydi.

Tashqi savdo aylanmasi (mln AQSH dollari)

TSAda eksport hajmi 522,7 mln AQSH dollariga (2025 yilning yanvar-avgust oyiga nisbatan 18,1 % ga ko'paydi) va import hajmi 654,8 mln AQSH dollariga (0,8 % ga kamaydi) yetdi. Hisobot davrida –132,1 mln AQSH dollari qiymatida manfiy tashqi savdo balansi qayd etildi.

1.1- jadval

**Namangan viloyatida yirik hamkor davlatlar
bilan tashqi savdo aylanmasi dinamikasi (mln AQSH dollari)**

Davlatlar	2025 y.	2026 y.	O'sish % da
Rossiya Federatsiyasi	353,0	432,1	122,4
Xitoy	292,7	323,6	110,5
Qozog'iston	70,9	67,6	95,3
Hindiston	66,0	12,3	18,6
Turkiya	53,5	61,6	115,1
Germaniya	34,5	52,1	151,0
Qirg'iziston	31,5	28,7	91,3
Belarus	26,7	23,5	88,0
Koreya Respublikasi	16,1	24,6	152,7
Pokiston	17,9	2,2	12,1
Tojikiston	13,3	17,1	128,8
Eron	11,2	11,1	98,7
Italiya	8,2	9,4	115,3
Turkmaniston	9,5	9,3	97,3
Fransiya	9,4	10,7	114,3
Afg'oniston	7,0	7,2	102,9
Polsha	6,3	8,4	133,8
Ukraina	6,5	5,7	87,7
AQSh	4,6	6,2	135,3
Litva	3,5	1,8	53,3

Namangan viloyati jahonning 87 mamlakati bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSAning nisbatan salmoqli hissasi Rossiyada (36,7 %), XXRda (27,5 %) Qozog'istonda (5,7 %), Turkiya (5,2 %) va Germaniya (4,4 %) qayd etilgan.

II. NAMANGAN VILOYATINING EKSPORTI TARKIBI

2.1- jadval

Tarkibi	Mln AQSH dollari		O'sish sur'ati,% da 2025-yilga nisbatan.	ulish % da
	2025 y.	2026 y.		2026 y.
Jami eksport	442,6	522,5	118,1	100
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	95,8	83,8	87,5	16,0
Ichimliklar va tamaki	1,5	2,0	130,9	0,4
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	3,6	3,5	97,4	0,7
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	5,6	6,3	112,5	1,2
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	0,3	0,2	68,9	0,0
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	5,0	6,8	134,9	1,3
Sanoat tovarlari	196,6	241,2	122,7	46,2
Mashinalar va transport asbob-uskunalar	10,7	8,1	76,4	1,6
Turli xil tayyor buyumlar	108,7	152,8	140,6	29,2
Boshqa tovarlar	8,0	10,6	132,0	2,0
Xizmatlar	6,8	7,2	105,2	1,4

Eksport tarkibida tovarlar ulushi 46,2 % ni tashkil etib, asosiy ulush sanoat tovarlari (48,2 %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (16,0 %), kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar (1,3 %) va turli xil tayyor buyumlar (29,2 %) hissasiga to'g'ri kelmoqda.

NAMANGAN VILOYATINING yirik eksportyor hamkor davlatlari

(mln AQSH dollari)

Rossiya Federatsiyasi	341,7
Turkiya	32,5
Xitoy	25,6
Germaniya	21,3
Qozog'iston	14,6
Qirg'iziston	14,3
Tojikiston	14,1
Belarusiya	6,4
Pokiston	1,3
Koreya Respublikasi	1,0

2026 yil yanvar-avgust oylarida tashqi savdo aylanmasida tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkorlarimiz Rossiya (65,4 %), Qozog'iston (2,8 %), Germaniya (4,1 %), Tojikiston (2,7 %), Belarusiya (1,2 %), XXR (4,9 %), Qirg'iziston (2,7 %) va Turkiya (6,2 %) kabi davlatlar bo'lgan. Ularning umumiy eksportdagi ulushi 90,2 % ni tashkil etdi.

Namangan viloyatining xsst bo'yicha eksporti tarkibi (2-xonali)

2.2- jadval

XSST kodi	XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	O'sish sur'ati % da
0	Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	83 765,0	87,5
0	Tirik hayvonlar	3 534,2	4,3 m
1	Go'sht va go'sht mahsulotlari	274,5	34,1 m
2	Sut mahsulotlari va parranda tuxumlari	8 993,9	2,1 m
3	Baliq (dengizdan tashqari sut emizuvchilar), qisqichbaqasimonlar, mollyuskalar va suv umurtqasizlari va ulardan tayyorlovlar	292,9	3,4 m
4	Don va ulardan olingan mahsulotlar	1 541,3	68,4
5	Sabzavot va mevalar	68 324,4	77,8
6	Shakar, shakar mahsulotlari va asal	111,5	27,1 m
7	Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	352,1	91,6
8	Hayvonlar uchun yem (avgustdalanmagan donlardan tashqari)	70,6	105,0
9	Turli oziq-ovqat mahsulotlari va preparatlar	269,6	25,6 m
1	Ichimliklar va tamaki	2 017,2	130,9
11	Ichimliklar	2 017,2	130,9
2	Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	3 502,8	97,4
22	Moyli urug'lar va moyli mevalar	643,7	91,4
23	Natural kauchuk (shu jumladan sintetik kauchuk va regeneratsiyalangan rezina)	108,1	2,6 m
24	Tiqin va yog'och materiallari	13,6	52,4
26	To'qimachilik tolalari (topsa va boshqa chesanoy jundan tashqari) va ularning chiqindilari	1 092,1	43,3
27	O'g'itlar uchun xomashyo va mineral xomashyo (ko'mir, neft va qimmatbaho toshlardan tashqari)	133,5	2,8 m
29	Hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xomashyo va materilallar	1 511,9	5,9 m
3	Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	6 302,9	112,5
32	Ko'mir, koks va briketlar	259,1	0,0
33	Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	6 043,9	107,9
4	Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	207,6	68,9

XSST kodi	XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	O'sish sur'ati % da
42	O'simlik moylari va yog'lari (xom, tozalangan yoki fraksiyalangan)	104,8	34,8
43	Hayvonlar va o'simliklar moylari va yog'lari, qayta ishlangan; hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan mumlar	0,0	0,0
5	Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	6 760,2	134,9
51	Organik kimyo moddalari	9,6	79,2
52	Noorganik kimyoviy moddalar	1 087,5	123,0
53	Bo'yash va tanish moddalar va bo'yoqlar	145,1	2,5 m
54	Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari	20,5	0,0
55	Efir moylari, rezinoidlar va parfumeriya moddalari; tualet preparatlari, pardozirovchi va yuvish vositalari	196,7	116,9
56	O'g'itlar (272-guruhga kiritilganlardan tashqari)	928,9	7,2 m
57	Birlamchi shakldagi plastmassalar	485,9	15,8 m
58	Birlamchi shaklda bo'lmagan plastmassalar	193,9	10,3 m
59	Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar	3 692,2	99,5
6	Sanoat tovarlari	241 228,9	122,7
61	Teri, teridan tayyorlangan buyumlar, mo'yna	4 352,0	51,9
62	Boshqa joyda tasniflanmagan kauchuk mahsulotlar	36,1	45,5
63	Probka va yog'ochdan yasalgan buyumlar (mebeldan tashqari)	192,6	4,9 m
64	Qog'oz, karton va qog'oz massasi, qog'oz yoki kartondan tayyorlangan buyumlar	280,7	3,3 m
65	To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	223 866,6	124,0
66	Noruda qazilmalardan olingan mahsulotlar	7 248,1	2,6 m
67	Cho'yan va po'lat	10,0	40,8
68	Rangli metallar	792,4	13,7 m
69	Metallardan tayyorlangan buyumlar	4 450,4	97,3
7	Mashinalar va transport asbob-uskunolari	8 146,8	76,4
71	Energiya generator mashinalari va asbob-uskunalar	1,2	100,1
72	Aniq tarmoqlar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	1 167,3	3,2 m
73	Metallarga ishlov berish mashinalari	33,5	4,3
74	Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va ularning detallari	311,2	139,9
77	Elektr mashinalari, apparatlari va jihozlari va ularning elektr qismlari	6 439,1	0,0
78	Elektr mashinalari, apparatlari va jihozlari va ularning elektr qismlari	192,2	106,7
79	Boshqa transport uskunolari		0,0
8	Turli xil tayyor mahsulotlar	152 834,3	140,6
81	Blokli binolar, suv o'tkazish, kanalizatsiya, isitish va yoritish uskunolari uchun armatura va mahkamlash moslamalari	117,9	11,7 m
82	Mebel va uning detallari, ko'rpa-to'shak anjomlari, matratslar, matratslar uchun tayanchlar, yostiqlar va to'ldirilgan shunga o'xshash mebel	343,5	5, 3 m
83	Yo'l jihozlari, sumkalar va shunga o'xshash konteynerlar	454,8	133,7
84	Kiyim-kechak buyumlari va kiyim-kechak anjomlari	149 380,2	140,3
85	Poyabzal	163,4	4,1 m
87	Maxsus, ilmiy va nazorat priborlari va apparatlari	216,0	73,2 m
88	Fotografik apparatlar, asbob-uskunalar, sarflash materiallari va optik buyumlar; soat	0,0	0,0
89	Boshqa joyda tasniflanmagan har xil tayyor buyumlar	2 158,5	122,4
9	Xizmatlar	7 195,8	105,2
X	Boshqa tovarlar	10 583,5	132,0

2026 yil yanvar-avgust oylarida 21,2 ming tonna meva va sabzavotlar eksporti amalga oshirilgan bo'lib, ushbu ko'rsatgich 2025 yilning mos davriga nisbatan 65,6 % yoki 31,3 ming tonnaga kamaydi.

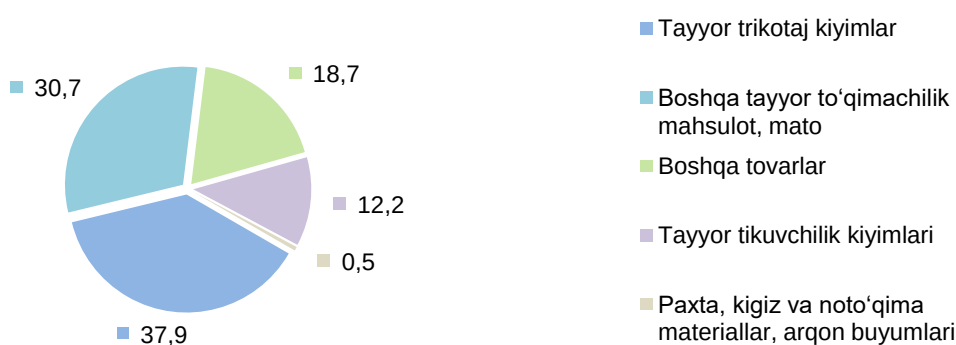
Meva va sabzavotlar eksporti

2.3- jadval

	Miqdori, tonnada	Ming AQSH dollar	Hajmiga nisbatan, o'sish sur'ati
Jami	21 102,1	31 886,6	65,6
mevalar va rezavorlar	2 893,9	4 456,2	58,2
quritilgan uzum	1 273,6	1 731,2	49,2
qovun mahsuloti	0,0	0,0	0,0
Uzum	0,0	0,0	0,0
quritilgan o'rik	1 489,5	2 643,3	101,1
Xurmo	0,0	0,0	0,0
olma	130,8	81,7	15,8
Sabzavotlar	639,5	1 333,6	28,8
piyoz	107,6	588,1	79,2
karam	531,9	745,5	21,9
pomidor	0,0	0,0	0,0
sabzi	0,0	0,0	0,0
bodring	0,0	0,0	0,0
rediska	0,0	0,0	0,0
loviya	190,7	142,4	4,0
mosh	5 389,9	4 784,3	3,1 m
yong'oq	2 810,5	11 108,3	2,2 m
boshqalar	9 177,5	10 061,9	38,5

2026 yil yanvar-avgust oylarida oziq-ovqat mahsulotlarining asosiy qismi bo'lgan 31,9 mln AQSH dollari qiymatidagi meva-sabzavot eksport qilindi. Bu ko'rsatkich 2025 yilning mos davriga nisbatan 34,4 % ga kamaydi va jami eksportdagi ulushi 7,2 % ni tashkil etdi.

To'qimachilik mahsulotlari eksporti ulushi

2026 yil yanvar-avgust oylari yakuni bo'yicha 297,5 mln AQSH dollarilik to'qimachilik mahsulotlari eksporti amalga oshirilib, umumiy eksportning 56,9 % ini tashkil etib, o'tgan yilga nisbatan 26,9 % ga ko'paydi.

Eksport qilingan to'qimachilik mahsulotlari tarkibida tayyor to'qimachilik mahsulotlari (30,7 %), tayyor trikotaj kiyimlar (37,9 %) asosiy ulushni egallagan.

III. NAMANGAN VILOYATINING IMPORTI

2026 yilning yanvar-avgust oylarida import hajmi 654,7 mln AQSH dollariga yetdi va 2025 yilning mos davriga nisbatan 0,8 % ga kamaydi. Import tarkibida eng katta ulush, mashinalar va transport asbob-uskunalar (32,5 %), Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (21,7 %), sanoat tovarlari (17,6 %) hamda kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar (5,8 %) hisobiga to'g'ri keldi.

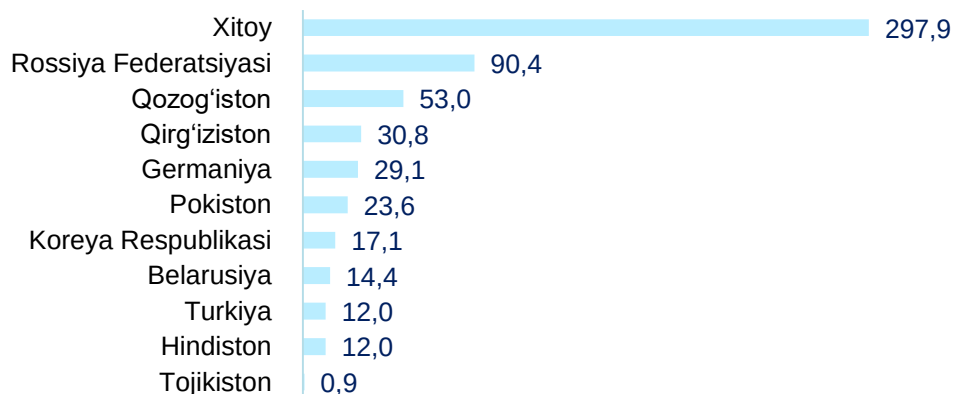
Namangan viloyatining importi tarkibi

3.1- jadval

Tarkibi	Mln AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da	Umumiy hajmga nisbatan, ulish % da
	2025 y.	2026 y.	2026 y.	2026 y.
Jami import	660,2	654,7	99,2	100
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	181,0	144,2	79,7	22,0
Ichimliklar va tamaki	0,2	1,7	10,4 m	0,3
Noziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	43,2	46,5	107,5	7,1
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	14,3	40,5	2,8 m	6,2
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	9,3	11,8	127,6	1,8
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	42,3	39,3	92,9	6,0
Sanoat tovarlari	140,7	115,1	81,8	17,6
Mashinalar va transport asbob-uskunalar	180,0	208,0	115,6	31,8
Turli xil tayyor buyumlar	11,8	15,9	135,0	2,4
Xizmatlar	1,3	5,7	4,5 m	0,9
Boshqa tovarlar	36,1	26,0	71,9	4,0

Tovarlar importi dinamikasi tahliliga ko'ra, 2026 yilning yanvar-avgust oylarida import qilingan tovarlar hajmi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan 25,6 mln AQSH dollariga kamaydi va 115,1 mln AQSH dollarini tashkil etdi. Xizmatlar importi esa 5,7 mln AQSH dollariga yetdi.

Namangan viloyatining yirik importyor hamkor davlatlari (mln AQSH dollari)

2026 yil yanvar-avgust oylarida Namangan viloyati 65 ta davlatdan tovar va xizmatlar importini amalga oshirdi. Yirik hamkor davlatlar XXR (45,5 %), Rossiya (13,8 %), Qozog'iston (8,1 %), Qirg'iziston (4,7 %) va Belarusiya (2,2 %) jami importning 3/4 qismini tashkil etdi.

Namangan viloyatining XSST* bo'yicha importi tarkibi (2-xonali)

3.2- jadval

XSST kodi	XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	O'sish sur'ati % da
0	Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	144 223,8	79,7
0	Tirik hayvonlar	9 773,2	69,5
1	Go'sht va go'sht mahsulotlari	30 755,5	31,1
2	Sut mahsulotlari va parranda tuxumlari	14 488,2	107,2
3	Baliq (dengizdan tashqari sut emizuvchilar), qisqichbaqasimonlar, mollyuskalar va suv umurtqasizlari va ulardan tayyorlovlar	1 701,5	133,0
4	Don va ulardan olingan mahsulotlar	12 347,9	92,9
5	Sabzavot va mevalar	40 963,2	3,9 m
6	Shakar, shakar mahsulotlari va asal	4 928,7	2,6 m
7	Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	5 621,5	110,1
8	Hayvonlar uchun yem (avgustdalanmagan donlardan tashqari)	11 058,0	127,4
9	Turli oziq-ovqat mahsulotlari va preparatlar	12 586,1	89,9
1	Ichimliklar va tamaki	1 653,6	1 041,5
11	Ichimliklar	1 653,6	10,4 m
2	Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	46 472,3	107,5
21	Ishlov berilmagan terilar, teri xomashyosi va mo'yna	4,0	76,5
22	Moyli urug'lar va moyli mevalar	1 951,1	88,6
23	Natural kauchuk (shu jumladan sintetik kauchuk va regeneratsiyalangan rezina)	144,4	25,7
24	Tiqin va yog'och materiallari	36 101,8	124,9
25	Qog'oz massasi va makulatura	458,7	166,9
26	To'qimachilik tolalari va ularning chiqindilari	2 833,2	33,2
27	O'g'itlar uchun xomashyo va mineral xomashyo	3 262,3	2,0 m
28	Metall rudalari va metall parchalari	0,0	0,0
29	Hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xomashyo materiallari	1 717,0	183,5
3	Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	40 484,3	284,0
32	Ko'mir, koks va briketlar	11 494,8	136,8
33	Neft, neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	13 563,6	3,0 m
34	Tabiiy yoki sun'iy gaz	15 426,0	11,6 m
4	Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	11 806,0	127,6
41	Hayvon moylari va yog'lari	39,9	31,0
42	O'simlik moylari va yog'lari, xom, tozalangan yoki fraksiyalangan	6 728,2	103,6
43	Hayvonlar va o'simliklarning qayta ishlangan moylari va yog'lari	5 037,9	191,4
5	Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	39 334,9	92,9
51	Organik kimyo moddalari	4 690,6	137,4
52	Noorganik kimyoviy moddalar	1 953,3	84,3
53	Bo'yash va tanish moddalar va bo'yoqlar	7 631,7	111,6
54	Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari	3 682,4	46,0
55	Efir moylari, rezinoidlar va parfyumeriya moddalari; tualet preparatlari, pardozlovchi va yuvish vositalari	770,8	83,0
56	O'g'itlar	693,3	4,6 m
57	Birlamchi shakldagi plastmassalar	10 347,5	82,4
58	Birlamchi shaklda bo'lmagan plastmassalar	3 013,2	145,9
59	Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar	6 552,2	108,0
6	Sanoat tovarlari	115 104,9	81,8
61	Teri, teridan tayyorlangan buyumlar, mo'yna	96,8	2,0 m
62	Boshqa joyda tasniflanmagan kauchuk mahsulotlar	2 435,1	127,3
63	Probka va yog'ochdan yasalgan buyumlar (mebeldan tashqari)	8 354,6	111,3
64	Qog'oz, karton va qog'oz massasi, qog'oz yoki kartondan tayyorlangan buyumlar	5 610,0	124,1
65	To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	52 511,7	105,2
66	Noruda qazilmalardan olingan mahsulotlar	4 710,8	143,1
67	Cho'yan va po'lat	30 860,1	91,6
68	Rangli metallar	1 282,9	5,8 m

XSST kodi	XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	O'sish sur'ati % da
69	Metallardan tayyorlangan buyumlar	9 242,8	23,3
7	Mashinalar va transport asbob-uskunolari	208 033,2	115,6
71	Energiya generator mashinalari va asbob-uskunalar	10 539,0	2,1 m
72	Aniq tarmoqlar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	55 590,7	112,1
73	Metallarga ishlov berish mashinalari	3 146,4	151,7
74	Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va ularning detallari	53 135,3	77,1
75	Kanselyariya mashinalari va ma'lumotarni avtomatik ravishda qayta ishlash uchun asbobuskunalar	934,7	71,3
76	Elektr aloqasi, ovozni yozish va ovozni eshittirish apparaturalari va uskunolari	265,7	81,8
77	Elektr mashinalari, apparatlari va jihozlari va ularning elektr qismlari	59 776,0	2,2 m
78	Elektr mashinalari, apparatlari va jihozlari va ularning elektr qismlari	24 515,4	96,8
79	Boshqa transport uskunolari	130,0	2,01 m
8	Turli xil tayyor mahsulotlar	15 912,4	135,0
81	Blokli binolar, suv o'tkazish, kanalizatsiya, isitish va yoritish uskunolari uchun armatura va mahkamlash moslamalari	1 366,5	62,8
82	Mebel va uning detallari, ko'rpa-to'shak anjomlari, matratslar, matratslar uchun tayanchlar, yostiqlar va to'ldirilgan shunga o'xshash mebel	743,4	102,7
83	Yo'l jihozlari, sumkalar va shunga o'xshash konteynerlar	58,5	85,6
84	Kiyim-kechak buyumlari va kiyim-kechak anjomlari	636,4	152,5
85	Poyabzal	78,2	128,2
87	Maxsus, ilmiy va nazorat priborlari va apparatlari	3 299,9	117,5
88	Fotografik apparatlar, asbob-uskunalar, sarflash materiallari va optik buyumlar; soat	120,1	2,9 m
89	Boshqa joyda tasniflanmagan har xil tayyor buyumlar	9 609,4	174,9
9	Xizmatlar	5 705,8	4,5 m
X	Boshqa tovarlar	25 988,9	71,9

IV. METAMA'LUMOTLAR

*Tovarlar tashqi savdosi statistika ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasi (TIF TN) bilan birgalikda, BMTning Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (XSST) ishlatiladi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST bo'yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

Tashqi savdo statistikasi, tovarlar va xizmatlar tashqi savdosi asosida shakllantiriladi: tovarlar tashqi savdosi statistikasini shakllantirishda dastlabki ma'lumotlar bo'lib, Bojxona qo'mitasining bojxona yuk deklaratsiyasining ma'lumotlari hamda Milliy statistika qo'mitasining rezidentdan norezidentga o'tuvchi, davlat chegarasini kesib o'tavgustdigan va bojxona deklaratsiyasida hisobga olinavgustdigan tovarlarni statistik kuzatuvlari hisoblanadi; tashqi savdo xizmatlar statistikasini shakllantirish statistika kuzatuvlari asosida amalga oshiriladi.